

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Włostowska

po rozpoznaniu w dniu 23 lipca 2024 r. na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w sprawie A. K. skazanego z art. 190 § 1 k.k. i inne,
kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Żarach z dnia 8 lutego 2024 r.,
sygn. akt II K 1181/23,

**uchyla pkt III zaskarżonego wyroku, to jest, w części dotyczącej
orzeczenia o środku karnym z art. 41a § 1 k.k. i sprawę w tym
zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w Żarach do ponownego
rozpoznania.**

Małgorzata Gierszon Wiesław Kozielewicz Andrzej Stępka

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Żarach wyrokiem z dnia 8 lutego 2024 r., w sprawie II K 1181/23, uznał A. K. za winnego popełnienia czterech czynów z art. 226 § 1 k.k. i art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., czterech kwalifikowanych z art. 190 § 1 k.k. i jednego z art. 190 § 1 k.k. i art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., przyjął, że

stanowią one ciąg przestępstw - i za to, na podstawie art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której, na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 3 listopada 2023 r. do dnia 8 lutego 2024 r.

W punkcie III wyroku orzekł na podstawie art. 41 a § 1 k.k. zakaz kontaktowania się i zbliżania na odległość mniejszą niż 50 metrów wobec pokrzywdzonych: G. B., S. W. i G. F.; zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu stosowne wynagrodzenie, a na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych i opłaty.

Powyższy wyrok uprawomocnił się w dniu 15 lutego 2023 roku bez postępowania odwoławczego (k. 239).

Kasację od tego wyroku wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny, który zaskarżył go w zakresie orzeczenia o środkach karnych z art. 41a § 1 k.k. (pkt III części dyspozytywnej orzeczenia) na korzyść skazanego A. K. Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. oraz art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 43 § 1 k.k. w zw. z art. 41a § 1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 2b k.k., polegające na orzeczeniu wobec oskarżonego A. K. środków karnych w postaci zakazu kontaktowania się i zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych: G. B., S. W. i G. F. na odległość mniejszą niż 50 metrów, bez wskazania okresu obowiązywania tych środków, podczas gdy przepis art. 43 § 1 k.k. wskazuje, że zakazy wymienione w art. 39 pkt 2 - 2b k.k. orzeka się w latach, od roku do lat 15, co obliguje sąd do określenia czasookresu obowiązywania środka karnego.

W konkluzji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Żarach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja przedstawiona przez Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co uprawniało do uwzględnienia jej w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Trafnie wskazał skarżący, że w niniejszej sprawie doszło do

rażącego naruszenia prawa materialnego, a to art. 43 § 1 k.k. w zw. z art. 41a § 1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 2b k.k., co w oczywisty sposób miało istotny wpływ na treść wyroku.

Sąd Rejonowy w Żarach orzekł w pkt III sentencji wyroku wobec oskarżonego A. K. na podstawie art. 41a § 1 k.k. środki karne w postaci zakazu kontaktowania się i zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych: G. B., S. W. i G. F. na odległość mniejszą niż 50 metrów. Pominął jednak wynikający z treści art. 43 § 1 k.k. obowiązek określenia czasu obowiązywania tych zakazów, który to przepis stanowi jednoznacznie, że jeśli ustawa nie stanowi inaczej, zakazy wymienione w art. 39 pkt 2-2b i 3 orzeka się w latach, od roku do lat 15. Uchybienie to ma istotny wpływ na treść wyroku, albowiem niewskazanie okresu obowiązywania środka karnego powoduje, że nie wiadomo jak długo ma on być wobec oskarżonego wykonywany. W istocie taki brak prowadziłby albo do uznania, że zakaz (bądź nakaz) obowiązuje bezterminowo. Jednak nie można przyjąć tego rodzaju domniemania, gdyż stałoby ono w sprzeczności z istotą orzekania środków karnych i prowadziłoby do niezgodnego z przepisami ustawy ukształtowania sytuacji prawnej skazanego (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 27 marca 2024 r., I KK 37/24, LEX nr 3700001; z dnia 25 kwietnia 2024 r., II KK 620/23, LEX nr 3711572; z dnia 30 marca 2015 r., II K 75/15, LEX nr 1659231*).

Skład Sądu orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela dominujące w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że w związku z ustawowym wymogiem określenia w wyroku, jak długo zakaz ma trwać, wykluczona jest możliwość precyzowania dopiero w postępowaniu wykonawczym czasu trwania zakazu. Czasu obowiązywania zakazu nie da się więc określić wykorzystując dyspozycję art. 13 § 1 k.k.w. oraz zasadę *in dubio pro reo* (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2023 r., II KK 577/22, LEX nr 3521487; z dnia 21 lutego 2021 r., IV KK 520/20, LEX nr 3150229; z dnia 8 grudnia 2021 r., III KK 468/21, LEX nr 3327635*).

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku. Badając sprawę w postępowaniu ponownym w zakresie, w

jakim nastąpiło przekazanie, Sąd pierwszej instancji prawidłowo stosując przepisy prawa karnego materialnego i procesowego, konwaliduje wskazane uchybienie.

Małgorzata Gierszon Wiesław Koziół Andrzej Stępa

[PGW]

[ms]